

Paasaläkitus Issanda aastal 2021

„Ta on surnud kõikide eest, et elavad ei elaks enam enestele, vaid temale, kes on nende eest surnud ja üles äratatud“
(2 Kr, 5,15).

Armsad vennad Kristuses Tartu piiskop Eelija ning Pärnu ja Saare piiskop Aleksander,
väga austatud preestrid ja diakonid,
aulised õed Püha Eelkäija Skiitast Saaremaalt,
minu südamele armas meie püha kiriku rahvas,

Kristus on üles tõusnud!

Oleme sel aastal taas jõudnud helge paasapühani. Kahjuks ei luba olud, milles me praegu laulame Kristuse ülestõusmisest, meil täielikult oma rõõmu väljendada. Epideemialaine tõttu, mis tiirleb juba nii pikka aega meie seas, on kõik meie suhted ligimestega raskendatud ja kõik meie plaanid edasi lükatud. Me oleme väsinud ning kurnatud sellest katsumusest, mille lõppu me ei näe.

Kuid sel kogu inimkonna jaoks nii keerulisel ajal õpetab paasa jumalateenistus meile tänasel rõõmurikkal ööl, et just kannatustega võitis Jumal kannatused, et surmaga võitis Jumal surma. Käesoleva paasaläkituse alguses toodud Pauluse teise korintlastekirja tsitaat ei viita üksnes Kristuse surmale ja ülestõusmisele. See vihjab samuti nende surmale ja ülestõusmisele, kes on täielikult Jeesusele pühendunud, teisisõnu meile, kes me ristimise läbi „ei ela enam enestele, vaid Temale, kes on meie eest surnud ja üles äratatud“. Alates tänasest ülestõusmise päevast on kõik vana jäänud minevikku. Taas ütleb püha Paulus meile oma teises kirjas korintlastele (5,17): „Vana on möödunud, vaata, uus on sündinud.“ Püha Johannes Kuldsuu väljendab sama oma paasajutluses: „Surm, kus on sinu astel? Põrguhaud, kus on sinu võit? ... Kristus on üles tõusnud ja elu valitseb. Kristus on üles tõusnud ja hauas ei ole ühtainustki surnut...“

Jah, just inimkonna päästeks kannatas Kristus surma, et seda oma surmaga võita. Ja usklike hinged allilmas rõõmustavad samuti, sest Kristus laskus surmavalda just selleks, et teha lõpp surma valitsusele nende üle. Seepärast kutsubki Kristus meid osa saama Tema paasarõõmust, meid, kes me oleme nii vähe ette valmistunud ja nii rikutud. Ta ei ole enam ei kellestki ega millestki lahus. Tema võit surma üle on võit eraldatuse üle. Tema elu saab meie omaks. Ristimine juhhib meid Tema ülestõusmise ja armulaua väelisse ellu, sellesse oivalisse salasusse, kus meile antakse jumalikku Ülestõusnut, „taevast alla tulnud elavat leiba“, mis meie jaoks on Elu ihu.

Ülestõusmisega astume uude, murrangulisse mõõtmesse. Paasa pole lihtsalt ajaloolise sündmuse mälestamine, see on ajaülene, sest paasa aeg kuulub Kristusele, kus kõik on olevik. Inimeseksaanud Jumal viib meie inimliku aja taevasse. See aeg viiakse jumalikku igavikku, sest Jumala igavik hõlmab endas inimliku aja iga hetke: olevikku, minevikku ning samuti ka tulevikku. Nagu selles jutluses on juba öeldud, võitis Jumal kannatused ristiga ning surma surmaga. Just seetõttu saavad suur reede ja paasa jumaliku elu igavikus üheks, vaatamata sellele, et ajaliselt eelnesid kannatused ülestõusmisele. See selgitab ka, miks jumalik armulauaaliturgia, millega mälestatakse Jeesuse surma ja ülestõusmist, saab samuti iga kord osaks sellest jumaliku elu „igavikust“.

Kõik see tundub kummaline inimestele, kes arvavad, et suudavad surma vältida bioloogilise ellujäämise abil. Kuid millise elu nimel?... Vastupidi meile, kes me oleme Kristusest ja kelle jaoks on tõelise elu allikaks meis olev risti tarkus. Tingimusel, et me laseme ennast haarata Temal, kes on meie loomusse tulnud, tingimusel, et me seisame kindlalt Tema kõrval, kes võitles meie eest – Jeesuse, surma võitja kõrval. Johannese evangeeliumis, mida me lugesime nüüd paasa jumalateenistusel, on öeldud Jeesuse kohta, et Jumala sõna, see tähendab Kristus kui Jumalaks saanud inimene, on „tõeline valgus, mis valgustab iga inimest, kes on maailma tulemas... Kõigile, kes tema vastu võtsid (ja kes Temasse uskusid), andis Ta meelevalla saada Jumala lasteks“ (Jh 1,9-12). Just seepärast pole Kristuse ülestõusmine pelgalt tugev kindlustunne meie hinge, meie isiksuse surematuse kohta. Ülestõusmine haarab kõiki olendeid, kõiki nägusid, kehasid ning ühes nendega ka kogu maad, kõiki hetki, õhuruumi ja kogu loodut, sest kõik peavad leidma oma koha jumaliku Ülestõusnu hiilgavas ihus.

Paasa kohta võib öelda palju kauneid sõnu, kuid ennekõike on ta rõõm. Me hõiskame ja meie süda hüppab rõõmust paasaöö algusest saati. See on rõõmu öö. Öö, mil inimene kohtub Jumalaga. Jah, paasa on rõõmude rõõm, sest see on püha, mis tähistab inimeste ja Jumala lõplikku kokkusaamist. Rõõmude rõõm, sest nüüdsest on kindel, et Jumala ja inimeste vahel ei saa olla enam takistusi.

Kristus on üles tõusnud ja meie elu on muutunud. Kristus on üles tõusnud ja Jumal annab meile elu. Kristus on üles tõusnud ja Jumal annab meile andeks. Kristus on üles tõusnud ja Ta teeb kõik meie heaks. Kristus on üles tõusnud ja Ta puudutab kõiki inimesi ja loob nad uueks oma jumaliku hiilgusega. See praegune paasarõõm, mis meile kuulub, on täiesti ainulaadne kinnitus selle kohta, et me võime kõik oma hirmud ületada. Jeesus ütleb meile: „Maailmas ahistatakse teid, aga olge julged: mina olen maailma ära võitnud“ (Jh 16,33).

Kallid vennad ja õed Issandas. Ülestõusmine pole mingit sorti lohutus tulevikuks, vaid see on meie kutsumus tänaseks päevaks. Sest tõesti, Kristus on üles tõusnud!

+Stefanus,
Tallinna ja kogu Eesti metropoliit,
Püha Sinodi esimees

